

lekcja 10

Sytuacje komunikacyjne

Słownictwo

Gramatyka i składnia

Materiały autentyczne

To już było!

Gramatyka

GRAMATYKA PO POLSKU

Proszę wpisać zaimki w mianowniku.

liczba pojedyncza:

rodzaj męski: .....*oni*.....

rodzaj żeński: .....

rodzaj nijaki: .....

liczba mnoga:

rodzaj męskoosobowy: .....

rodzaj niemęskoosobowy: .....

1a Proszę przeczytać e-mail i podkreślić nowe słowa.

Od: Marta Rudecka

Do: Jacek Kowalski

Data: 12 lipca 2006 10:45

Temat: Co u Ciebie słychać?

Cześć Jacek,

¹ przepraszam, że tak długo nie pisałam, ale byłam bardzo zajęta.

W lutym po naszym spotkaniu w Krakowie miałam dużo pracy – musiałam napisać raport roczny. W marcu mój tata był bardzo poważnie chory – leżał w szpitalu prawie dwa miesiące – do maja.

⁵ Codziennie tam chodziłam. Teraz na szczęście już czuje się dobrze.

W kwietniu uczyłam się do egzaminu z angielskiego – pamiętasz, chodziłam na kurs językowy. Egzamin był w czerwcu – dwa tygodnie temu. Poza tym u mnie wszystko w porządku. W zeszłym tygodniu byłam ze znajomymi w Zakopanem. Było fantastycznie.

¹⁰ Pogoda była rewelacyjna. Codziennie chodziliśmy po górach, dużo rozmawialiśmy, a wieczorem relaksowaliśmy się i na przykład graliśmy w karty.

A co u Ciebie? Co teraz robisz? Kiedy się ostatnio widzieliśmy, uczyłeś się do egzaminu z ekonomii. Ale nie wiem, kiedy miałeś

¹⁵ egzamin. A jak się ma Ania? Jej też dawno nie widziałam – ostatni raz może w listopadzie albo w grudniu. A ty? Widziałeś się z nią ostatnio? Pracuje dalej tam, gdzie pracowała? Pamiętam, że szukała nowej pracy.

Pozdrawiam serdecznie

²⁰ Marta

KIEDY?

1. w styczniu
2. w lutym
3. w marcu
4. w kwietniu
5. w maju
6. w czerwcu
7. w lipcu
8. w sierpniu
9. **we** wrześniu
10. w październiku
11. w listopadzie
12. w grudniu

1b Proszę przeczytać jeszcze raz e-mail Marty i zdecydować, czy to prawda (P) czy nie (N). Dlaczego?

Przykład: Marta i Jacek spotkali się ostatni raz w Krakowie.
To prawda, bo ona pisze: „po naszym spotkaniu w Krakowie”

1. Marta pisała raport roczny w styczniu.	P / N
2. Ojciec Marty był chory w lutym.	P / N
3. Ojciec Marty leżał w szpitalu w kwietniu.	P / N
4. Marta uczyła się do egzaminu z angielskiego w maju.	P / N
5. Egzamin z angielskiego był dwa miesiące temu.	P / N
6. Marta była w czerwcu w górach.	P / N
7. W Zakopanem Marta i jej znajomi dużo rozmawiali i relaksowali się.	P / N
8. Jacek uczył się do egzaminu z ekonomii.	P / N
9. Marta i Ania widziały się ostatnio we wrześniu.	P / N
10. Ania szukała nowej pracy.	P / N

1c Proszę poszukać form czasu przeszłego w mailu i napisać je według wzoru:

bezokolicznik	forma czasu przeszłego	rodzaj	liczba	osoba
<i>pisać</i>	<i>pisałam</i>	<i>żeński</i>	<i>pojedyncza</i>	<i>pierwsza (ja)</i>
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

1d Proszę pracować w grupie. Jak Państwo myślą, jakie są reguły tworzenia czasu przeszłego? Jakie są typy odmiany?

UWAGA Ważny tu jest temat bezokolicznika!

CZAS PRZESZŁY (ASPEKT NIEDOKONANY)

Odmiana regularna

robi-ć

rodzaj męski ♂	rodzaj żeński ♀	rodzaj nijaki ⚬
robi- łem	robi- łam	—
robi- teś	robi- taś	—
robi- ł	robi- ła	robi- to

rodzaj męskoosobowy ♂	rodzaj niemęskoosobowy ⚬
robi- liśmy	robi- łyśmy
robi- liście	robi- łyście
robi- li	robi- ły

JWAGA na niektóre czasowniki!

jeść

♂	♀	—	⚬
jad łem	jad łam	—	jad ł
jad teś	jad taś	—	jad ła
jad ł	jad ła	jad to	

♂	♀
jad liśmy	jad łyśmy
jad liście	jad łyście
jad li	jad ły

♂	♀	—	⚬
mog łem	mog łam	—	mog ł
mog teś	mog taś	—	mog ła
mog ł	mog ła	mog to	

♂	♀
mog liśmy	mog łyśmy
mog liście	mog łyście
mog li	mog ły

iść

♂	♀	—	⚬
szed łem	szed łam	—	szed ł
szed teś	szed taś	—	szed ła
szed ł	szed ła	szed to	

♂	♀
szed liśmy	szed łyśmy
szed liście	szed łyście
szed li	szed ły

Odmiana czasowników zakończonych na -eć

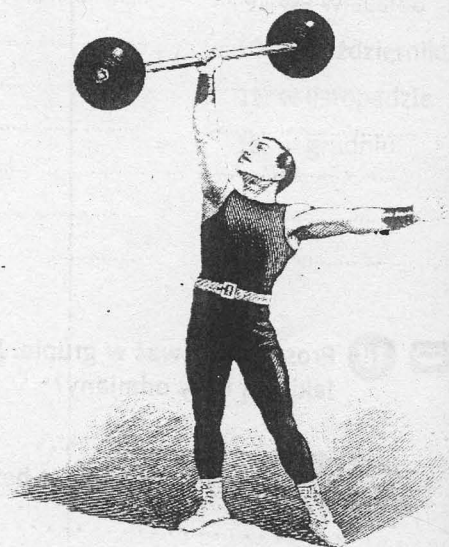
chcieć, leżeć, mieć, musieć, rozumieć, umieć, widzieć, wiedzieć,

mieć

♂	♀	—	⚬
miał em	miał am	—	miał ł
miał eś	miał aś	—	miał ła
miał ł	miał ła	miał to	

♂	♀
miał liśmy	miał łyśmy
miał liście	miał łyście
miał li	miał ły

2 Proszę odpowiedzieć na pytania.

Co robił Pan / robiła Pani:

1. wczoraj wieczorem? Wczoraj wieczorem .....
2. dziś rano? .....
3. w poniedziałek wieczorem? .....
4. wczoraj po południu? .....
5. w weekend? .....

3a Proszę napisać przynajmniej 7 zdań o tym, co robili w zeszłym tygodniu Katarzyna i Robert.

Katarzyna

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
Warszawa - spotkanie	kolacja u Tadeusza	Ważne!! rano - ples pani Krysi	raport roczny ksero	Robert 18.00 koncert	wieczorem kino Magda	rodzice - obiad 14.00

Robert

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
test - wtorek - powtórzyć	!!! test z francuskiego	!o mail do Marka	bilety na koncert	Kasia 18.00 Jazz club	basen 21.00	wrodziny babci

Przykład: W poniedziałek Katarzyna miała ważne spotkanie w Warszawie.

3b A Pan / Pani? Co robił Pan / robiła Pani w zeszłym tygodniu? Proszę napisać w zeszycie.

4a Proszę posłuchać nauczyciela i zaznaczyć, gdzie jest akcent.

UWAGA na AKCENT! – czas przeszły (aspekt niedokonany) liczba mnoga

mog-liś-my – ro-bi-liś-my – pi-sa-liś-my – mó-wi-liś-my – roz-ma-wia-liś-my

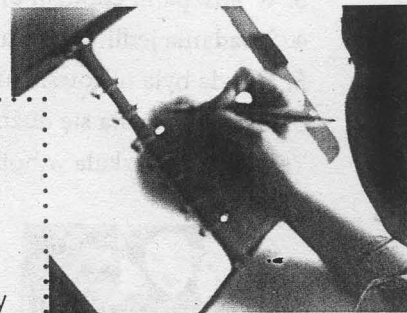
mog-tyś-my – ro-bi-tyś-my – pi-sa-tyś-my – mó-wi-tyś-my – roz-ma-wia-tyś-my

mog-liś-cie – ro-bi-liś-cie – pi-sa-liś-cie – mó-wi-liś-cie – roz-ma-wia-liś-cie

mog-tyś-cie – ro-bi-tyś-cie – pi-sa-tyś-cie – mó-wi-tyś-cie – roz-ma-wia-tyś-cie

Wymowa

4b Proszę powtórzyć za nauczycielem.

5a Proszę uzupełnić zdania nazwą odpowiedniego miesiąca.

1. W ..... Marek obchodził Nowy Rok.
2. W ..... Andrzej i Bogdan jeździli na nartach.
3. W ..... były Święta Wielkanocne.
4. W ..... był Prima Aprilis.
5. W ..... obchodzimy w Polsce Święto Konstytucji 3 Maja.
6. W ..... jest najdłuższy dzień w roku.
7. W i
8. w ..... dzieci w Polsce mają wakacje.
9. We ..... Krzysztof uczył się do egzaminu.
10. W ..... zaczyna się rok akademicki.
11. W ..... obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości.
12. W ..... obchodzimy Boże Narodzenie.

5b Proszę porozmawiać z kolegą / koleżanką o tym, co robił / robiła w zeszłym roku i napisać na ten temat przynajmniej 7 zdań.

Co robiłeś w styczniu? W styczniu uczyłem się do egzaminu z polskiego.
Co robiłaś w maju? W maju chodziłam na kurs włoskiego.

6a Proszę posłuchać rozmowy telefonicznej i napisać, czy to prawda (P) czy nieprawda (N).

Przykład: Magda jest teraz zajęta. P / **N**

1. Tomek miał urlop w kwietniu.	P / N
2. 8 osób było w Hiszpanii.	P / N
3. W Hiszpanii chodzili pieszo.	P / N
4. Śniadania jedli w restauracji.	P / N
5. Magda była na kursie niemieckiego w Berlinie.	P / N
6. Magda musiała się dużo uczyć.	P / N
7. Magda mieszkała w hotelu.	P / N

6b Proszę posłuchać jeszcze raz i odpowiedzieć na pytania.

Przykład: Kiedy Magda i Tomek ostatnio rozmawiali? ..... *W marcu albo w kwietniu.*

1. Kto był w Hiszpanii? ..... z dziewczyną, ... ze studiów i .....
2. Jak długo Tomek był w Hiszpanii? Prawie .....
3. Gdzie Tomek był w czerwcu? .....
4. Co Tomek robił w Hiszpanii? Zwiedzał ....., codziennie .....
5. Kiedy Magda miała urlop? .....
6. Gdzie były lekcje niemieckiego? .....
7. Ile było osób w grupie? .....
8. Od której do której godziny były lekcje? .....
9. Co Magda robiła z kolegami z kursu po południu i wieczorem? ..... prywatnie, chodzili do .....

Gramatyka

7a Proszę dokończyć zdania w czasie przeszłym (aspekt niedokonany).

MÓJ ZESZŁY ROK

- W zeszłym roku często .....
- W zeszłym roku codziennie .....
- W zeszłym roku rzadko .....
- W zeszłym roku 3 razy w miesiącu .....
- W zeszłym roku 2 razy w tygodniu .....
- W zeszłym roku od czasu do czasu .....
- W zeszłym roku co miesiąc .....
- W zeszłym roku co tydzień .....

JAK CZĘSTO?

codziennie	raz // 2, 3 razy
co tydzień	w tygodniu
co miesiąc	w miesiącu
co rok	w roku

7b Proszę porozmawiać z kolegą i koleżanką na temat tego, co robił / robiła w zeszłym roku. Proszę zadać przynajmniej 7 pytań.

Przykładowe pytania:

Jak często w zeszłym roku chodziłeś do kina?

W zeszłym roku chodziłem do kina co miesiąc.

Jak często w zeszłym roku uczyłaś się polskiego?

W zeszłym roku uczyłam się polskiego codziennie.

8 Proszę odpowiedzieć na pytania w czasie przeszłym (aspekt niedokonany).

Jak długo (ile minut / godzin, od której do której godziny) wczoraj:

- jadł Pan / jadła Pani obiad?
- spał Pan / spała Pani?
- rozmawiał Pan / rozmawiała Pani przez telefon?
- czytał Pan / czytała Pani gazetę?
- jechał Pan / jechała Pani do pracy / na uniwersytet / do szkoły / do centrum?
- siedł Pan / szła Pani z domu na przystanek tramwajowy / autobusowy / do sklepu?
- pisał Pan / pisała Pani zadanie z polskiego?
- robił Pan / robiła Pani zakupy?
- oglądał Pan / oglądała Pani telewizję?
- słuchał Pan / słuchała Pani muzyki / radia?

JAK DŁUGO?

(1) (jedną) minutę / godzinę

2 (dwie), 3, 4 .....
22, 23, 24 ..... minuty / godziny
X2, X3, X4 .....

5 .... 21 .....
25 .... 31 ..... minut / godzin

X5 .... X1 .....
30 minut = pół godziny

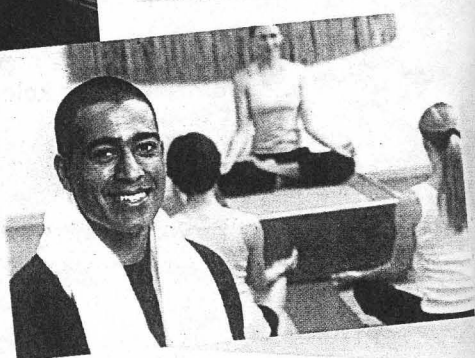
.....
od ....-ej do ....-ej

9a Proszę porozmawiać z kolegą / koleżanką o osobach ze zdjęć. Jak Państwo myślą, co robiły te osoby w przeszłości? Jakie miały hobby? Czym się interesowały? Czego nie lubiły robić? Kim chciały być? Co robiły często, a czego nie robiły nigdy? itd. Dlaczego Państwo tak myślą?

Myślę, że kiedy ta kobieta miała 15 lat, często ....., bo .....

Myślę, że kiedy ten mężczyzna był młody, chciał być ....., bo .....

9b A Pan / Pani? Jaki Pan był / Pani była w przeszłości? Co Pan robił / Pani robiła często? O której godzinie Pan wstawał / Pani wstawała? O której mógł Pan / mogła Pani wieczorem wracać do domu, kiedy miał Pan / miała Pani 16 lat? Co mógł Pan / mogła Pani robić, a czego nie? Proszę napisać przynajmniej 6 zdań.

Kiedy miałem / miałam... lat/a, często..., lubiłem / lubiłam..., chciałem / chciałam być..., itd.

10 Proszę pracować w grupie. Proszę odpowiedzieć na pytania (przynajmniej po 4 odpowiedzi).
Co robiły kobiety dawniej, a co robią dzisiaj?
Co robili mężczyźni dawniej, a co robią dzisiaj?

Przykłady:

Dawniej kobiety nie studiowały, a dzisiaj studiują.

Dawniej kobiety nie mogły..., a dzisiaj mogą...

Dawniej mężczyźni...

Co za pech!!

0. Marek zawsze kupuje za duże buty.
1. Codziennie jem niesmaczną zupę.
2. Zawsze spóźniamy się do pracy.
3. Oni rzadko spotykają miłych ludzi.
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. One często budzą się za późno.
9. Kelnerka w restauracji jest niemiła.
10. Nie ma ani wody, ani prądu.
11. Pogoda jest piękna, a Wanda jest chora.

Co za szczęście!!

On zawsze kupował dobre buty.

Anna krótko czekała na tramwaj.
Tomek nigdy nie gubił pieniędzy.
Rzadko oglądaliśmy złe filmy.
Miałem / miałam szczęście.

Czy już to umiesz??